

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**
**The People's Participation on the Local Development Making of Donklang
Sub-district Administrative Organization, Kosumphisai District
Mahasarakham Province.**

วิลัยจิตร์ เสนาราช¹ สัญญา เคนาภูมิ² พรวิภา ศรีประเสริฐ³ และยุพาพร ยุภาศ⁴

Wilaijit Senarat¹, Sanya Kenaphoom², Pornpawee Sriprasert³ and Yupaporn Yupas⁴

สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3,4}

Corresponding author, E-mail : wilaijit@yahoo.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .917 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปร เพศ โดยใช้สถิติ t-test และการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ 1.1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 1.2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 1.3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 1.4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้านแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม แตกต่างกัน (P-value < .05) ส่วนระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการจัดโครงการต่าง ๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน ; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ; องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

This research aimed to study and to compare the people's participation on the local development making of Donklang Sub-district Administrative Organization classified by their gender, age, education and village. Including study the useful suggestions to develop the people participation. The sample was 316 people living in the area of Donklang Sub-district Administrative Organization, Kosumphisai District, Mahasarakham Province. The instrument was the five rating scale questionnaire. Statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent sample) and F-test (One Way ANOVA).

The research results were found as follows;

1. The people's participation on the local development making of Donklang Sub-district Administrative Organization, Kosumphisai District, Mahasarakham Province as overall was at moderated level, ranking the mean from highest to lowest; the decision, the performance, the advantage obtaining, the monitoring and the evaluation respectively.

2. The the people's participation on the local development making of Donklang Sub-district Administrative Organization classified by their gender, age, and village were different by statistical significant at 0.05 levels, however, classified by their education was not different.

3. The useful suggestions to develop the people participation were found that; 1) there should be a community meeting to present the problem and the need to prepare local development plans, 2) the public should be able participate on monitoring of construction operations, 3) all project should provide benefits to the people equally, 4) the development plan should be assessed every three months.

Keywords : People's Participation ; Local Development Planning ; Subdistrict Administrative Organization.

บทนำ

รัฐธรรมนูญ ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน และความ เป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ ของตนเองโดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาท อำนาจหน้าที่ ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของ ท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการบริหาร และตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น [1] การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่ เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องวางผังอย่างยั่งยืนที่ต้อง วางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ประชาคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติงานตามแผน งานโครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผล มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และพร้อมให้ มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน [1]

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก หรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากหรือน้อยเพียงใดขึ้น อยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความรู้ ความ สามารถ ความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมในการ

ปกครองตนเองสู่โครงการกิจกรรม [2] การพัฒนาท้องถิ่น ก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลัง ทำให้เกิดความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง และได้กำหนดให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 2) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น [3]

จากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทาง การพัฒนา และเพื่อมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคต โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด [1] โดยมีหน้าที่ อันประกอบด้วย จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาสามปี เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมทั้งมีหน้าที่ในการจัดทำแผนดำเนินงานเพื่อประสานการทำงานและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน [4]

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนา เพราะการให้ประชาชนเข้ามาช่วยกันคิด และสามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการ โดยการส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทั้งนี้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้ตรงกับเป้าหมายขององค์การจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกองราชการส่วนตำบล [5] พบว่าปัญหาของการจัดทำแผนพัฒนามีผลกระทบโดยตรงถึงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ฉะนั้น

การบริหารงานการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มาจากประเด็นปัญหาต่อไปนี้ คือ 1) ขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาด้าน กล้าคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถระบุเป้าหมายของการพัฒนาได้ หรือสภาพที่พึงปรารถนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตว่าคืออะไร 2) การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการเน้นเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน โดยละเลยในส่วนของการพัฒนาด้านอื่นๆ 3) แผนพัฒนายังไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ และ 4) ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน เนื่องจากกระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน รวมถึงกฎระเบียบ และกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ

องค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ เมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2538 แยกจากตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2538 และได้รับการแต่งตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 มีเนื้อที่ทั้งหมด 55.93 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบทั้งสิ้น 11 หมู่บ้าน 1,489 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,047 คน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังปรากฏจากรายงานการประชุมประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน และการจัดประชุมประชาคมระดับตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง พบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหลายประการ ได้แก่ 1) ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมในการกระบวนการการมีส่วนร่วมน้อย 2) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ระเบียบกฎหมาย และกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ประชาชนขาดการเข้าร่วมประชุมประชาคมในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล เพื่อการวางแผนงาน โครงการพัฒนาด้าน เนื่องจากต้องออกไป ทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำงานในตัวอำเภอ หรือต่างจังหวัด และไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

ในฐานะที่เป็นคนในท้องถิ่น ที่สามารถปกครองตนเอง โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองผ่านแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้น และผู้วิจัยทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลตอนกลาง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ที่ตอบคำถามได้ดีที่สุด คือผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้บริบทของตำบลตอนกลางมากที่สุด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนะ ปรับปรุง แนวทางการพัฒนา ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างสูงสุด และให้ได้มาซึ่งแผนพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่

อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนารอบแนวคิดการวิจัยโดยวิธีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง [6] โดยได้สังเคราะห์แนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff [7] มาประกอบในการศึกษาจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล นอกจากนั้นการค้นหาคำศัพท์เฉพาะ ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ศึกษาโดยการทำ Pilot Study โดยหลักการสร้างกรอบแนวคิดด้วยทฤษฎีฐานราก [8] พร้อมกับการจัดการความรู้ [9] ระหว่างตัวแทนชุมชน และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กระทั่งได้ตัวแปร ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ จากนั้นจึงออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร [10]

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,489 คน [11]

2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 316 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane [12]

2.3 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ตัวแทนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งหมด 22 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน

พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบบูรณาการร่วมกัน คือการศึกษาเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mix method) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,489 คน [11]

1.2. กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 316 คน

1.3. กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ตัวแทนประชาชนในหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งหมด 22 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ ใช้ ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย เป็นชนิดแบบสอบถามรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นชนิดปลายเปิด (Opened end Question-

naire)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 45 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับโดยรวม (Item Total Correlation) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.917

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง จากนั้นได้นำส่งหนังสือประสานงานขอความร่วมมือกับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน และดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อเตรียมพร้อมในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง ดำเนินการสัมภาษณ์ ตัวแทนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ

2 คน จำนวน 22 คน มีขั้นตอนการดำเนินการ โดยเริ่มจากการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างทีละคน โดยเตรียมเครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้และจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์พร้อมบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้จัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

4.1.2 ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.1.3 สำหรับแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนในแบบสอบถามที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

4.1.4 นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์แปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำมาเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นำมาเรียบเรียงและจำแนกเป็นรายหมวดหมู่ จากนั้นนำมาสรุป เป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ 1.1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 1.2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 1.3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 1.4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้านแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม แตกต่างกัน ($P\text{-value} < .05$) ส่วนระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการจัดโครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากการอภิปรายผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ 1) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือกิจการ เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมประชุม 2) ประชาชนไม่ตระหนักและไม่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3) ประชาชนยังไม่เข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คิดว่าเป็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4) อาจเป็นเพราะว่ามีข้อจำกัดของนโยบายของผู้บริหารในแต่ละสมัยที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ชัดเจนจึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Promdue, Somsak. [12] Punchai, Surayun. [13] ; Ard-Aiem, Warawud. [14] ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศชาย โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมิน, มากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) แต่ประชาชนที่มีเพศต่างกันเห็นว่ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นร่วมกันทั้งหมด หรือบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน [15] [16] ดังนั้นความเท่าเทียมกันทางเพศ ทำให้เพศหญิง มีสิทธิและหน้าที่ มีโอกาสในสังคม แบ่งปันความรับผิดชอบทั้งในครอบครัว และสังคมเท่าเทียมกับเพศชาย จึงทำให้เพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า เพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Promdue, Somsak. [12] Srisawangwong, Watchaphong. [17] จำแนกตามเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประชาชนที่มีช่วงอายุ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า กลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุ 31 - 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า กลุ่มอายุอื่น ๆ และประชาชนที่มีช่วงอายุ 46-60 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการติดตามและประเมินผล มากกว่า กลุ่มอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีช่วงอายุมากกว่า 60 ปี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่ผ่านมามาก และมีความอาวุโสจะเป็นผู้ที่ได้รับความน่าเชื่อถือและศรัทธาในสายตาของคนในชุมชนในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุ

ระหว่าง 31-45 ปี เป็นวัยที่กำลังมีความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ซึ่งแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ค่อยให้ความสนใจกับการพัฒนาท้องถิ่น และประชาชนที่มีช่วงอายุ 46 - 60 ปีเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ภาระส่วนตัวต่างๆ ทั้งการดูแลบุตรหลานน้อยลง จึงส่งผลให้มีความสามารถในการเสียสละเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่าประชาชนในกลุ่มอายุอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Srisawangwong, Watchaphong. [17] Phuang-ngarm Kovit. [18] ผลการศึกษาการเปรียบเทียบ พบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีวุฒิภาวะและความรู้มากจึงทำให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่าประชาชนที่จบการศึกษาระดับน้อยในการพัฒนาชุมชนก็เพื่อให้ประชาชนกินดีอยู่ดีมีรายได้สูงขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นรวมตลอดถึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนมีความรู้ หรือระดับการศึกษาที่ดีในการกำหนดเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนได้ยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชนโครงการเหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย เพราะประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย Ard-Aiem, Warawud. [14] ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Promdue, Somsak. [12] Srisawangwong, Watchaphong. [17] พบว่า ผลการเปรียบเทียบ

เทียบจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ .05

5. ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอื่นๆ แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความเข้าใจและคุ้นเคยกับระเบียบและวิธีปฏิบัติ อีกทั้งยังมีเวลาไม่จำกัด จึงส่งผลให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phodaeng, Kitja.[19] พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล พบว่า ผู้นำชุมชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 11 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม และรายด้าน 4 ด้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มากกว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 9 และประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 9 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในหมู่ที่ 11 และ 9 ให้ความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมากเพราะคิดว่าเป็นเรื่องของประชาชน และส่วนราชการที่ต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

Phuang-ngarm Kovit. [18] ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าระดับ ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยครั้งนี้ 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ผู้วิจัยได้เสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน ให้มากขึ้นโดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับกลางแต่ค่อนข้างต่ำ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเหมือนกัน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่านี้ และควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นทุก 3 เดือน เพื่อเป็นการทบทวนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่น และประเมินความคุ้มค่าของโครงการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการ สนับสนุนส่งเสริมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Department of Local Administration. (2005). **Guide to Local Development Plan**. Bangkok : Department of Local Administration.
- [2] Chareonsiri, Wittaya; Kenaphoom, Sanya and Phosing, Pakdee. (2014). "The Administrative and Organizational Culture Factors Affecting the Effectiveness of Local Government in Maha Sarakham Province" **Rajabhat Mahasarakham University Journal**. 8(3) ; 151-159 : September - December.
- [3] Determine the Decentralization Plan for the Local Administrative Organization Act (1999). **Government Gazette**. Volume 116, Part 114 A. Page 5-8. 17 November.
- [4] Department of Local Administration. (2012). **The Development Plan of the Local Government Organization**. Bangkok : Department of Local Administration
- [5] Sub-district Government Division, Department of the Interior, Ministry of the Interior. (1997). **Preparation of the Tambon Administrative Organization Development Plan**. Bangkok : Territory Preserve Volunteer
- [6] Kenaphoom, Sanya. (2014A). "The creating of Quantitative Research Conceptual Framework of Public Administration by Literature Review". **Udonthani Rajabhat University Journal of Humanities and Social Science**, 3 (1) : January-June 2014.
- [7] Cohen & Uphoff. (1980). **Effective Behavior in Organizations**. New York : Richard D. Irwin Inc
- [8] Kenaphoom, Sanya. (2015). "The research Conceptual Framework Establishment by the Grounded Theory" **VRU Research and Development Journal**. 10 : (3) (September-December).
- [9] Kenaphoom, Sanya. (2014B). "A Creation of a Research Conceptual Framework for Public Administration by Knowledge Management Methodology" **Journal of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani University**, 5 (2), 13-32.
- [10] Kenaphoom, Sanya. (2014C). "The Writing Format of Research Conceptual Frameworks on Management". **Rajabhat Mahasarakham University Journal (Humanities and Social Sciences)**. 8 (3) : September-December ; 33-42.
- [11] Kosumphisai District Registration Office. (2015). **Sub-district Population and Housing Statistics, Donklang Sub-district**. Kosumphisai District Registration Office.
- [12] Promdue, Somsak. (2008). **The people participation on Development Plan of Sub-district Administrative Organization in Nadoon District Area, Mahasarakham Province**. Master of Public Administration Thesis : Rajabhat Mahasarakham University.
- [12] Yamane, T. (1973). **Statistic : An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York : Harper and Row
- [13] Punchai, Surayun. (2009). **The people participation on Development Plan of Maekhaning Sub-district Administrative Organization in Wiengsa District Area, Nan Province**. Master of Public Administration Independent Study (Urban and Rural Development and Management) : Uttaradit Rajabhat University.
- [14] Ard-Aiem, Warawud. (2013). **The people participation on Development Plan of Yang Au Sub-district Administrative Organization in Thakunthoo, Kalasin Province**. Master of Public Administration Thesis : Rajabhat Mahasarakham University.

- [15] Wit, Daniel. (1967). **A Comparative Survey of Local Government and Administration.** Bangkok : Kurusapha Press
- [16] Phuang-ngarm Kovit. (2009). **Thai Local Governance : Principles and Dimensions in the Future.** Bangkok : Winyoochon.
- [17] Srisawangwong, Watchaphong. (2008). **The people participation on Administration of Sub-district Administrative Organization : Case Study of Donklang Sub-district Administrative Organization, Donjan District, Kalasin Province.** Master of Political Science Independent Study : Mahamakut Buddhist University.
- [18] Phuang-ngarm Kovit. (2010). **Local Governance Principles on Participation and Transparency.** Bangkok : Department of Local Administration.
- [18] Changpach, Chairatti. (2014). **The people participation on Development Plan of Nonnajan Sub-district Administrative Organization in Nakoo District, Kalasin Province.** Master of Public Administration Thesis : Rajabhat Mahasarakham University.
- [19] Phodaeng, Kitja. (2014). **The people participation on Development Plan of Ladyaw Sub-district Municipality in Ladyaw District, Nakornsawan Province.** Chulalongkornrajavittayalaya University.